

LATVIJAS REPUBLIKAS VALSTS KONTROLE
Ceturtais revīzijas departaments

SKANSTES IELA 13 k-5, RĪGA, LV – 1013
tālr. 67017510, 67017505, fakss 67017673, e-pasts: ceturtais@lrvk.gov.lv

Bauskas rajona padomes
Administrācijas vadītājam
ļ.cien. D.Ludrikas kundzei
Uzvaras ielā 1, Bauskā
LV-3901

REVĪZIJAS ZIŅOJUMS

Rīgā

2009.gada 22.decembrī

Nr.5.1-2-3-1/2009

**Valsts budžeta dotācijas sabiedriskā autotransporta pakalpojumu sniedzējiem
piešķiršanas un izlietojuma atbilstība normatīvo aktu prasībām un mērķim Bauskas
rajona padomē**

Revīzijas juridiskais pamatojums

1. Pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 2. pantu un Valsts kontroles Ceturtā revīzijas departamenta 02.07.2009. revīzijas apakšuzdevumu Nr. 5.1-2-3-1/2009, veikta likumības revīzija par valsts budžeta dotācijas sabiedriskā autotransporta pakalpojumu sniedzējiem piešķiršanas un izlietojuma atbilstību normatīvo aktu prasībām un mērķim Bauskas rajona padomē.
2. Revīziju veica valsts revidentes Daina Brokāne (revīzijas grupas vadītāja), Biruta Caune un Marija Doroško.

Revīzijas mērķis

3. Revīzijas mērķis ir pārlicināties, vai sabiedriskā transporta maršrutu tīkls ir izveidots racionāli un valsts budžeta dotācijas sabiedriskā autotransporta pakalpojumu sniedzējiem piešķiršana, izlietojums un uzraudzība pār tās izlietojumu atbilst normatīvo aktu prasībām un mērķim.

Valsts kontroles revidentu atbildība

4. Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojumu, kas balstīts uz revīzijas laikā gūtiem revīzijas pierādījumiem.

Revidējamās vienības atbildība

5. Bauskas rajona padome ir atbildīga par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Revīzijas apjoms

6. Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Revīzija ir plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību par valsts budžeta dotācijas sabiedriskā autotransporta pakalpojumu sniedzējiem piešķiršanas un izlietojuma atbilstību normatīvo aktu prasībām un mērķim.
7. Revīzija tika veikta Bauskas rajona padomē, pārbaudot:
 - 7.1. reģionālā vietējās nozīmes maršrutu tīkla organizēšanas atbilstību spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem;
 - 7.2. sabiedriskā autotransporta pakalpojumu līgumu slēgšanas reģionālajos vietējās nozīmes maršrutos atbilstību normatīvo aktu prasībām;
 - 7.3. sabiedriskā autotransporta pakalpojumu izmaksu un zaudējumu kompensēšanai piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietojuma atbilstību normatīvo aktu prasībām, veicot:
 - 7.3.1. analītiskās pārbaudes, salīdzinot sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksu izmaiņu dinamiku laika posmā no 01.01.2007. līdz 30.06.2009.;
 - 7.3.2. detalizētas pārbaudes par 2008.g.IV ceturksni un 2009.g.I ceturksni;
 - 7.4. Bauskas rajona padomes veiktās kontroles pie sabiedriskā autotransporta pakalpojumu sniedzējiem par sabiedriskā autotransporta kompensācijām paredzēto valsts budžeta līdzekļu izlietošanu, pārbaudot revīzijas izlasē iekļauto sabiedriskā autotransporta pakalpojumu sniedzēju - komersanta E un komersanta F:
 - 7.4.1. sabiedriskā autotransporta pakalpojumu finanšu rādītāju uzskaites atbilstību normatīvo aktu prasībām, izvērtējot 2008. gada IV ceturksņa un 2009. gada I ceturksņa finanšu rādītājus;

7.4.2. valsts budžeta piešķirto dotāciju atbilstību sabiedriskā autotransporta pakalpojumu sniedzēju faktiskajiem zaudējumiem, izvērtējot 2008. gada IV ceturkšņa un 2009. gada I ceturkšņa finanšu rādītājus;

7.4.3. sabiedriskā autotransporta pakalpojumu sniedzēju tarifu noteikšanas atbilstību spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

8. Revīzija veikta par laika posmu no 01.01.2008. līdz 30.06.2009.
9. Revīzijas laikā ir iegūti pietiekami un atbilstoši revīzijas pierādījumi, pamatojoties uz kuriem ir sagatavots revīzijas ziņojums.

Kopsavilkums

10. Revidējamajā laika posmā Bauskas rajona padome nenodrošināja efektīvu valsts budžeta dotācijas izlietojumu pasažieru pārvadājumiem Bauskas novada reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā, jo:
 - 10.1. neizstrādājot sabiedriskā transporta intensitātes un pasažieru plūsmas kritērijus, neveicot regulāru pasažieru plūsmas analīzi, nereaģējot uz vairākkārtējiem Autotransporta direkcijas aicinājumiem un savlaicīgi nepieņemot pamatotus lēmumus par maršrutu ar mazu pasažieru plūsmu (viens līdz septiņi pasažieri reisā) slēgšanu, pieļāva nelietderīgas sabiedriskā autotransporta pakalpojumu izmaksas vismaz Ls 67 000 apmērā;
 - 10.2. sabiedriskā transporta pakalpojumu līgumos ar pasažieru pārvadātājiem Bauskas rajona padome nav noteikusi:
 - 10.2.1. ierobežojumus pasažieru pārvadātāju izmaksu pieauguma līmenim, samērojot izmaksu pieauguma tempus ar Satiksmes ministrijas plānoto dotācijas apmēru, kā rezultātā 2008.gadā pieļāvusi izmaksu pieaugumu aptuveni par Ls 400 000, bet 2009.gada I pusgadā aptuveni par Ls 300 000;
 - 10.2.2. prasību ievērot pasažieru pārvadātāju plānoto sabiedriskā transporta pakalpojumu pašizmaksu, kā rezultātā 2008.gadā pieļāvusi izmaksu pieaugumu par Ls 58 000;

Revīzijā tika konstatēta pasažieru pārvadātāju pakalpojumu apjoma samazināšanās tieša ietekme uz pieprasītās valsts budžeta dotācijas apmēru, piemēram, komersants E, zaudējot koncesijas konkursā par tiesībām sniegt pakalpojumus reģionālajā *starpilsētu maršrutu tīklā*, palielina dotācijas pieprasījumu par pakalpojumiem reģionālajā *vietējās nozīmes* maršrutu tīklā, dotācijas pieprasījumam 2009.gadā iespējami pieaugot aptuveni par Ls 200 000.

 - 10.3. netiek veiktas objektīvas pasažieru pārvadātāju ieņēmumu un izmaksu pārbaudes un analīze:
 - 10.3.1. Bauskas rajona padome nepieprasa sabiedriskā autotransporta pakalpojumu sniedzējiem veikt ieņēmumu un izmaksu uzskaiti atbilstoši normatīvā akta¹ prasībām;
 - 10.3.2. Bauskas rajona padome ir akceptējusi pasažieru pārvadātāju aprēķinus par plānoto izmaksu pieaugumu 2008.gadā vidēji par 64,6%, salīdzinot ar 2007.gada faktiskajām izmaksām, iepriekš neveicot sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzēju plānoto izmaksu aprēķinu analīzi;

¹ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība” 20.punkts, 26.3.apakšpunkts.

- 10.3.3. iesniedzot Autotransporta direkcijai pieteikumus zaudējumu kompensācijai, Bauskas rajona padome neievēro normatīvā akta² prasības par sabiedriskā autotransporta pakalpojumu aprēķinam pievienojamo informāciju;
- 10.4. sabiedriskā autotransporta pakalpojumu izmaksu struktūras atšķirības starp abiem pārvadātājiem komersantu E un komersantu F (tajā skaitā 2009.gada I ceturksnī: degvielas izmaksas attiecīgi 0,127 Ls/km un 0,213 Ls/km, personāla izmaksas 0,384 Ls/km un 0,262 Ls/km) norāda uz iespējam turpmākai abu pārvadātāju izmaksu optimizācijai;
- 10.5. autotransporta ceļazīmēs netiek uzrādīts faktiskais degvielas patēriņš, bet degviela tiek norakstīta atbilstoši apstiprinātajām degvielas patēriņa normām;
- 10.6. pasažieru pārvadātāju netiešo izmaksu attiecināšanas principi nav caurspīdīgi un izsekojami.
11. Autotransporta direkcijas īstenotā sabiedriskā transporta organizācijas politika, 2009.gadā reģionālajā *starppilsētu nozīmes* maršrutā „Rīga-Bauska” izveidojot ekspreša reisu ar paaugstinātu braukšanas maksu, ir mazinājusi sabiedriskā transporta pieejamību Bauskas rajona pagastu iedzīvotājiem un radījusi priekšnoteikumus jauna *vietējās nozīmes* maršruta atklāšanai Bauskas rajonā, kas papildu liecina par neefektīva maršrutu tīkla veidošanu.
12. Sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksu pieaugums par 64,6% 2008.gadā, kad saskaņā ar normatīvo aktu³ tika uzsākta ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu saistīto zaudējumu kompensācija pilnā apmērā no valsts budžeta, norāda, ka sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzēji nav motivēti optimizēt pakalpojumu izmaksas, ja tās sedz no valsts budžeta.
13. Straujais un nekontrolētais pasažieru pārvadātāju pakalpojumu izmaksu pieaugums apvienojumā ar maršrutu tīklu neefektīvu plānošanu ir izraisījis situāciju, ka Bauskas rajona pārvadātāju komersanta E un komersanta F noteiktie tarifi nodrošina ieņēmumus, kas sedz aptuveni tikai 42% no sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksām, bet 58% jākompensē no valsts budžeta dotācijām.
14. Noslēdzot sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas koncesijas līgumus uz 12 gadu termiņu ar pasažieru pārvadātājiem, kuri saskaņā ar konkursa piedāvājumu un noslēgtajiem līgumiem pasažieru pārvadājumiem izmanto autobusus, kas ir septiņus līdz 33 gadus veci, Bauskas rajona padome nav ievērojusi normatīvā akta⁴ prasību par pilnīgi jaunu transportlīdzekļu iesaistīšanu pakalpojuma sniegšanā, ja līgumu slēdz uz 12 gadiem.

Revidējamās jomas īss raksturojums

15. Normatīvais akts⁵ nosaka, ka sabiedriskā transporta pakalpojumi ir iedzīvotājiem pieejami pasūtītāja organizēti regulārie pasažieru pārvadājumi ar sabiedriskajiem transportlīdzekļiem, kurus pasažieri var izmantot normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
16. Sabiedriskā transporta pakalpojumus organizē maršrutu tīklā⁶. Maršrutu tīkla izstrādāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Ar normatīvo aktu⁷ ir noteikta

² MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība” 13.punkts.

³ Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 10.panta pirmā daļa.

⁴ Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 8.panta septītās daļas 2.punkts.

⁵ Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 1.panta 10.punkts.

⁶ Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 6.panta pirmā daļa.

maršrutu tīkla izstrādāšanas, sabiedriskā transporta pakalpojumu pieprasījuma un maršrutu tīkla apjoma noteikšanas kārtība, kā arī kārtība, kādā organizē sabiedriskā transporta pakalpojumus maršrutu tīklā.

17. Normatīvais akts⁸ nosaka, ka rajona pašvaldības kompetencē ir:
 - 17.1. pārzināt maršrutu tīkla reģionālos vietējās nozīmes maršrutus;
 - 17.2. iesniegt Autotransporta direkcijai lēmuma projektu par reģionālā vietējās nozīmes maršruta (maršrutu tīkla) izveidi.
18. Bauskas rajona padomē sabiedriskā transporta pakalpojumus reģionālajos vietējās nozīmes maršrutos organizē Attīstības un plānošanas nodaļas galvenais speciālists.
19. Normatīvais akts⁹ nosaka, ka:
 - 19.1. pasūtītājs sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījumu organizē saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu vai likumu, kas reglamentē koncesiju piešķiršanu;
 - 19.2. līdz 31.12.2007. pašvaldību un pārvaldītāju noslēgtie līgumi par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu ir spēkā ne ilgāk kā līdz 31.12.2011;
 - 19.3. no 01.01.2010. rajonu pašvaldību kompetence sabiedriskā transporta nozarē saskaņā ar normatīvajiem aktiem tiek nodota plānošanas reģioniem.
20. Normatīvais akts¹⁰ nosaka, ka koncedents ir pašvaldība. Pamatojoties uz koncesijas piešķiršanas nosacījumiem, attiecīgā pašvaldība izstrādā nolikumu un organizē izsoli vai konkursu.
21. Bauskas rajona padome organizēja sabiedriskā transporta pakalpojumus:
 - 21.1. 2008.gadā - pamatojoties uz līgumiem, kas bija noslēgti 2007.gadā ar diviem pārvaldītājiem: komersantu E un komersantu F;
 - 21.2. 2009. gadā – pamatojoties uz koncesiju konkursa rezultātā noslēgtiem līgumiem uz 12 gadiem ar iepriekšējiem pārvaldītājiem komersantu E un komersantu F.
22. Normatīvais akts¹¹ nosaka, ka zaudējumus pārvaldītājam kompensē pilnā apmērā no valsts budžeta šim mērķim paredzētajiem līdzekļiem reģionālo vietējās nozīmes maršrutu tīkla pamata maršrutos.
23. Normatīvais akts¹² nosaka, ka pārvaldītājam jānodrošina kopējo ieņēmumu un kopējo izmaksu aprēķins par pārvaldājumu veidu un par katru maršrutu atsevišķi.

Revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi

1. Reģionālā vietējās nozīmes maršrutu tīkla izveidošana

Konstatējumi

24. Normatīvais akts¹³ nosaka, ka sabiedriskā transporta pakalpojumus organizē, pamatojoties uz sabiedriskā transporta pakalpojumu pieprasījumu, ievērojot nepieciešamo pārvaldājumu intensitāti un regularitāti maršrutu tīklā. Normatīvajos aktos nav noteikti, un Bauskas rajona padome nav izstrādājusi kritērijus nepieciešamās pārvaldājumu intensitātes noteikšanai.

⁷ MK 02.10.2007. noteikumi Nr.673 “Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanas kārtība maršrutu tīklā”.

⁸ Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 5.panta trešās daļas 1. un 3.punkts.

⁹ Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 8.panta otrā daļa, Pārejas noteikumu 9. un 15.punkts.

¹⁰ Koncesiju likuma 1.panta 1.apakšpunkts un 6.panta otrā daļa.

¹¹ Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkts.

¹² MK 02.10. 2007. noteikumu Nr.672 “Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifu noteikšanas kārtība” 20.punkts.

¹³ Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 6.panta trešā daļa.

25. Normatīvais akts¹⁴ nosaka, ka rajona pašvaldība sagatavo lēmuma projektu par reģionālā *vietējās nozīmes* maršrutu tīkla izveidi un nosūta to Autotransporta direkcijai saskaņošanai. Bauskas rajona padomes speciālisti 2007.gada decembrī ir sagatavojuši Bauskas rajona reģionālo *vietējās nozīmes* maršrutu tīkla sarakstu, bet nevarēja uzrādīt revidentiem dokumentārus pierādījumus, ka:
- 25.1. pirms maršrutu tīkla saraksta sagatavošanas būtu ticis izvērtēts Bauskas rajona reģionālā *vietējās nozīmes* maršrutu tīkla maršrutu un reisu finansiālais un sociāli ekonomiskais pamatojums un maršrutu un reisu nepieciešamība;
 - 25.2. Bauskas rajona padome būtu izskatījusi sagatavoto Bauskas rajona reģionālo *vietējās nozīmes* maršrutu tīkla sarakstu un pieņēmusi lēmumu nosūtīt Autotransporta direkcijai saskaņošanai lēmuma projektu par reģionālā *vietējās nozīmes* maršrutu tīkla izveidi.
26. Normatīvais akts¹⁵ nosaka to dokumentu sarakstu, kurus rajona pašvaldība pievieno lēmuma projektam par reģionālā *vietējās nozīmes* maršrutu tīkla izveidi, nosūtot to Autotransporta direkcijai saskaņošanai, tajā skaitā - katra maršruta (reisa) nepieciešamības sociāli ekonomisko pamatojumu (esošās un iespējamās pasažieru plūsmas apjoma un finansiālo rādītāju analīzi) saskaņā ar minētā normatīvā akta pielikumu. Normatīvā akta pielikumā nav iekļauta norāde par finansiālajiem rādītājiem un to analīzi, kā arī normatīvais akts nenosaka minēto dokumentu sagatavotāju.
27. Bauskas rajona padome lēmuma projektam par Bauskas rajona reģionālā *vietējās nozīmes* maršrutu tīkla izveidi ir pievienojusi visus normatīvajā aktā¹⁶ noteiktos dokumentus, izņemot maršrutu finansiālo rādītāju analīzi.
28. Autotransporta direkcija 19.12.2007. saskaņoja Bauskas rajona reģionālo *vietējās nozīmes* maršrutu tīklu, kā rezultātā Bauskas rajona padome 20.12.2007. apstiprināja lēmumu¹⁷ par Bauskas rajona reģionālā *vietējās nozīmes* maršrutu tīkla izveidi ar 42 maršrutiem.

Secinājumi

29. Normatīvajā aktā¹⁸ nosakot nepieciešamību veikt reģionālo *vietējās nozīmes* maršrutu finansiālo rādītāju analīzi, bet nenosakot analīzes formātu, nav nodrošināta normatīvā akta prasību konsekventa ievērošana.
30. Nepieprasot un nesaņemot no pārvadātājiem maršrutu finansiālos rādītājus analīzes veikšanai, Bauskas rajona padome nevarēja iegūt pārlicēcību par reģionālajā *vietējās nozīmes* maršrutu tīklā iekļauto maršrutu un reisu nepieciešamību, kā arī optimāla un izmaksu efektīva maršrutu tīkla izveidošanu uz 01.01.2008.

2.Sabiedriskā transporta maršrutu (reisu) atklāšana, grozīšana un slēgšana

31. Bauskas rajona padome reģionālajā *vietējās nozīmes* maršrutu tīklā:
 - 31.1. 2008.gadā:
 - 31.1.1. neatklāja nevienu jaunu maršrutu, bet atklāja trīs jaunus reismus;

¹⁴ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.673 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanas kārtība maršrutu tīklā” 11.punkts.

¹⁵ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.673 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanas kārtība maršrutu tīklā” 11.punkts.

¹⁶ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.673 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanas kārtība maršrutu tīklā” 11.punkts.

¹⁷ Bauskas rajona padomes 20.12.2007. sēdes lēmums Nr.13.

¹⁸ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.673 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanas kārtība maršrutu tīklā” 11.punkts.

- 31.1.2. veica grozījumus četrus maršrutus deviņos reisos;
- 31.1.3. slēdza piecus maršrutus ar 11 reisiem un deviņus reisos citos maršrutos;
- 31.2. 2009.gada 1.pusgadā:
 - 31.2.1. atklāja divus jaunus maršrutus ar 14 reisiem un vienu reisu esošā maršrutā;
 - 31.2.2. veica grozījumus divu maršrutu 17 reisos;
 - 31.2.3. slēdza trīs maršrutus ar 30 reisiem un deviņus reisos citos maršrutos.
- 32. Normatīvais akts¹⁹ nosaka, ka priekšlikumu par jauna maršruta (reisa) atklāšanu, grozīšanu un slēgšanu var iesniegt pārvadātājs un jebkura cita juridiska vai fiziska persona, iesniedzot pasūtītājam iesniegumu uz noteikta parauga veidlapas. Jauna maršruta (reisa) atklāšanu var ierosināt arī pasūtītājs.

2.1.Sabiedriskā transporta maršrutu (reisu) atklāšana

Konstatējumi

- 33. Bauskas rajona padome no pārvadātājiem komersanta E un komersanta F ir saņēmusi un atbalstījusi priekšlikumus:
 - 33.1. 2008.gadā par trīs jaunu reisu atklāšanu jau esošos maršrutos;
 - 33.2. 2009.gada pirmajā pusgadā par divu jaunu maršrutu ar 14 reisiem un viena reisa esošajā maršrutā atklāšanu.
 - 34. Priekšlikumus jaunu maršrutu (reisu) atklāšanai pārvadātāji iesnieguši gan pēc savas iniciatīvas, gan pamatojoties uz pagastu iedzīvotāju pieprasījumu.
 - 35. Bauskas rajona padome 2009.gada janvārī atklāja eksperimentālo maršrutu „Bauska – Iecava – Dzimtmisa” ar 12 reisiem dienā pēc pārvadātāja komersanta E²⁰ ierosinājuma sakarā ar vairākkārtējām pasažieru sūdzībām par nesamērīgi augstajiem sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifiem starppilsētu maršruta „Bauska – Rīga” posmā Bauska – Iecava. Bauskas rajona padome saņēmusi Codes pagasta padomes²¹ un Iecavas novada domes²² vēstules, kurās:
 - 35.1. norādīts, ka biļešu cenas posmā Bauska-Code (7 km) starppilsētu maršruta „Bauska – Rīga” ekspreša autobusā noteiktas Ls 1,80, bet parastajā autobusā Ls 0,70, savukārt minētajā maršrutā 70% no kopējā reisu skaita ir ekspreša reisi, kas apgrūtina minēto pašvaldību iedzīvotāju iespējas izmantot sabiedrisko transportu;
 - 35.2. izteikts lūgums rast iespēju atklāt jaunus reisos, kuros piemērot vietējo reģionālo pārvadājumu tarifu.
- Ar 01.07.2009. maršruts „Bauska – Iecava – Dzimtmisa” iekļauts reģionālajā *vietējās nozīmes* maršrutu tīklā.
- 36. Normatīvais akts²³ nosaka, ka, lai atklātu jaunu reģionālo *vietējās nozīmes* maršrutu (reisu), rajona padome vai tās pilnvarota institūcija minētajā normatīvajā aktā noteikto informāciju nosūta Autotransporta direkcijai saskaņošanai. Autotransporta direkcija ir

¹⁹ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.673 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanas kārtība maršrutu tīklā” 25., 56., 57., 61. un 62. punkts.

²⁰ Komersanta E 08.01.2009. vēstule „Par eksperimentālā maršruta atklāšanu”.

²¹ Codes pagasta padomes 08.01.2009. vēstule Nr.12 Par pasažieru pārvadājumiem.

²² Iecavas novada domes 08.01.2009. vēstule Nr.3-17/13-21.

²³ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.673 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanas kārtība maršrutu tīklā” 48.punkts.

saskaņojusi²⁴ jaunu maršrutu un maršrutu reisu atklāšanu Bauskas rajona *vietējās nozīmes* maršrutu tīklā, kā rezultātā Bauskas rajona padomes un pasažieru pārvadātāju līgumos veikti attiecīgi grozījumi.

Secinājumi

37. Autotransporta direkcijas īstenotā sabiedriskā transporta organizācijas politika, 2009.gadā reģionālajā *starppilsētu nozīmes* maršrutā „Rīga-Bauska” izveidojot ekspreša reisu ar paaugstinātu braukšanas maksu, ir mazinājusi sabiedriskā transporta pieejamību Bauskas rajona pagastu iedzīvotājiem un radījusi priekšnoteikumus jauna *vietējās nozīmes* maršruta atklāšanai Bauskas rajonā, kas liecina par neefektīva maršrutu tīkla (gan reģionālā *vietējās nozīmes*, gan reģionālā *starppilsētu nozīmes*) veidošanu, jo, atklājot jaunu maršrutu, pasažieru plūsma tika sadalīta starp tiem, mazinot autobusu piepildījumu.
38. Bauskas rajona padome jaunu maršrutu un reisu atklāšanas dokumentus ir sagatavojusi atbilstoši normatīvā akta²⁵ prasībām.

2.2. Sabiedriskā transporta maršrutu (reisu) slēgšana

Konstatējumi

39. Normatīvie akti nenosaka, un Bauskas rajona padomē arī nav izstrādāti kritēriji, un netiek veikta pasažieru plūsmas un finansiālo rādītāju regulāru analīze, lai savlaicīgi pieņemtu pamatotu lēmumu par maršruta (reisa) slēgšanu.
40. Autotransporta direkcija 2008.gada jūlijā informēja²⁶ Bauskas rajona padomi par nepietiekamo valsts budžeta finansējumu sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai un ierosināja pārskatīt sabiedrisko pārvadājumu intensitāti, samazinot reisu skaitu. Izpildot Autotransporta direkcijas ierosinājumu, Bauskas rajona padome pieprasīja no pārvadātājiem informāciju par pasažieru plūsmu sadalījumā pa reisiem par 2008.gada maiju.
41. Pārvadātāji iesniedza informāciju gan par pasažieru plūsmu detalizēti par katru reisu katrā maršrutā, gan analītisku materiālu par reisiem ar vizuāliem ierakstiem²⁷, kas liecina, ka Bauskas rajona reģionālajā *vietējās nozīmes* maršrutu tīklā ir bijuši apstiprināti septiņi maršruti, kuros vidējā pasažieru plūsma nepārsniedz 10 pasažierus reisā.
42. Bauskas rajona padome veica reģionālā *vietējās nozīmes* maršrutu tīkla analīzi, secinot, ka:
 - 42.1. trīs maršrutos:
 - 42.1.1. reisa garums nepārsniedz četrus km;
 - 42.1.2. reisu skaits ir no astoņiem līdz 12 reisiem dienā;
 - 42.1.3. vidējais pārvadāto pasažieru skaits ir no 0,98 līdz 2,5 pasažieriem reisā;
 - 42.2. trīs maršrutos:
 - 42.2.1. reisa garums ir aptuveni no 10 km līdz 20 km;
 - 42.2.2. reisu skaits ir no diviem reisiem darbdienās līdz četriem reisiem dienā;

²⁴ ATD 12.11.2008 vēstule Nr.1-15.2/2377, 08.12.2008. vēstule Nr1-15.2/2499, 26.02.2009. vēstule Nr.1-15.2/512 un 30.06.2009. vēstule Nr.1.-15.2/1546.

²⁵ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.673 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanas kārtība maršrutu tīklā” 48. un 49.punkts.

²⁶ Autotransporta direkcijas 09.07.2008. vēstule Nr.1-18.2/1288 Bauskas rajona padomei.

²⁷ Komersanta E vēstule (bez datuma un Nr.) Bauskas rajona padomei par reģionālajiem *vietējās nozīmes* reisiem 2008.gada maija mēnesī.

42.2.3. vidējais pārvadāto pasažieru skaits ir no 4,4 līdz 7,2 pasažieriem reisā.

1.tabula

Bauskas rajona autobusu maršruti ar mazāko pasažieru plūsmu 2008.gada maijā

Nr. p.k.	Maršruta Nr.	Maršruta nosaukums	Reisa garums (km)	Reisu skaits mēnesī	Pasažieru skaits		Nobraukums mēnesī (km) 2008.g.	Nobraukums No 01.01. 2008. līdz slēgšanai (km)	Informācija par maršruta statusu
					mēnesī	vidēji reisā			
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]	[9]	[10]
No 01.09.2008. slēgtie maršruti									
1.	6377	Bauska-Likverteni	9,8	124	550	4,4	1215	9720	Slēgts no 01.09.2008.
2.	6502	Bauska-Mežotnes I	17,8	40	227	5,7	712	5696	Slēgts no 01.09.2008.
3.	6503	Bauska-Mežotnes I Strēlnieki	19,7	40	288	7,2	788	6304	Slēgts no 01.09.2008.
		<i>Kopā</i>		<i>208</i>	<i>1065</i>	<i>5,1</i>	<i>2715</i>	<i>21720</i>	
No 01.07.2009. slēgtie maršruti									
	5910	Bauska-Bērzkalni	3,5	244	550	2,3	854	10 920,tajā sk.: 2008.g.-8568 km 2009.pusgadā - 2352 km	120 reisi slēgti no 01.09.2008. Maršruts slēgts no 01.07.2009.
	5914	Bauska-Virāžas	2,8	250	245	0,98	700	12 264,tajā sk.: 2008.g.-8400 km 2009.pusgadā- 3864 km	Slēgts no 01.07.2009.
	5916	Bauska-Mēmeles iela	3,9	400	1014	2,5	1560	27 331,tajā sk.: 2008.g.- 18720 km 2009.pusgadā- 8611 km	Slēgts no 01.07.2009.
		<i>Kopā</i>		<i>894</i>	<i>1809</i>	<i>2,0</i>	<i>3114</i>	<i>50 515</i>	
	5915	Bauska-Mūsa	2,8	174	1071	6,0	487	8766,tajā sk.: 2008.g.- 5846 km 2009.pusgadā- 2920 km	Maršruts darbojas, atzīts par potenciāli slēdzamu

43. Bauskas rajona padome:

43.1. pieņēma lēmumu²⁸ no 01.09.2008. slēgt:

- 43.1.1. trīs maršrutus, kuru garums ir no 10 km līdz 20 km un kuros pasažieru plūsma bija no četriem līdz septiņiem pasažieriem vidēji reisā;
- 43.1.2. deviņus reisu citos maršrutos, samazinot reisu skaitu maršrutā, tajā skaitā četrus reisu maršrutā, kura garums ir 3,5 km un vidējais pasažieru skaits – divi pasažieri reisā;

²⁸ Bauskas rajona padomes 26.08.2008. sēdes lēmums, protokols Nr.7.

- 43.2. nelēma par to maršrutu slēgšanu, kuru garums nepārsniedz 4 km, maršruti daļā reisa garuma dublējas ar citiem maršrutiem un pārvadāto pasažieru skaits nepārsniedz sešus pasažierus reisā.
44. Autotransporta direkcija 2008.gada decembrī – 2009.gada jūnijā, norādot uz nepietiekamo valsts budžeta līdzekļu finansējumu sabiedriskā transporta zaudējumu kompensēšanai, vairākkārtīgi aicināja²⁹ Bauskas rajona padomi atkārtoti pārskatīt reģionālā *vietējās nozīmes* maršrutu tīkla optimizāciju un veikt citus pasākumus, lai samazinātu sabiedrisko pārvadātāju prognozētos zaudējumus.
45. Bauskas rajona padome 2009.gada jūnijā, ar sešu mēnešu kavējumu, uzsāka pildīt Autotransporta direkcijas aicinājumus optimizēt maršrutu tīklu. Veicot pasažieru plūsmas analīzi par 2009.gada maiju, Bauskas rajona padome pieņēma lēmumu³⁰ ar 01.07.2009. slēgt:
- 45.1. trīs maršrutus ar 30 reisiem dienā;
- 45.2. deviņus reisos citos maršrutos.
46. Bauskas rajonā revidējamajā laika posmā maršrutos ar nelielu pasažieru plūsmu (kuri ir slēgti vai atzīti par potenciāli slēdzamiem) veikts nobraukums 81 001 km, tajā skaitā:
- 46.1. trīs maršrutos, kas slēgti no 01.09.2008., astoņus mēnešus veikti reisi ar kopējo nobraukumu 21 720 km ;
- 46.2. trīs maršrutos, kas slēgti no 01.07.2009., astoņpadsmit mēnešus veikti reisi ar kopējo nobraukumu 50 515 km, tajā skaitā:
- 46.2.1. 2008.gadā - 35 688 km;
- 46.2.2. 2009.gada pirmajā pusgadā – 14 827 km
- 46.3. vienā maršrutā, kurš darbojas, bet atzīts par potenciāli slēdzamu, astoņpadsmit mēnešos kopējais nobraukums bija 8 766 km, tajā skaitā:
- 46.3.1. 2008.gadā - 5846 km;
- 46.3.2. 2009.gada pirmajā pusgadā – 2920 km
47. Normatīvais akts³¹ nosaka, ka iesniegumu par maršruta (reisa) slēgšanu iesniedz pasūtītājam, pievienojot šādus dokumentus:
- 47.1. informāciju par pasažieru plūsmu attiecīgajā maršrutā;
- 47.2. finansiālos rādītājus par pēdējiem diviem gadiem.
48. Pārbaudot maršrutu un reisu slēgšanai iesniegtos dokumentus un Bauskas rajona padomes veiktās darbības, konstatēts, ka:
- 48.1. Bauskas rajona padome pirms lēmuma pieņemšanas par reisu un maršrutu slēgšanu ar 01.09.2008. un ar 01.07.2009. ir veikusi pasažieru plūsmas un ieņēmumu analīzi tikai par vienu noteiktu gada mēnesi;

²⁹ Autotransporta direkcijas 19.12.2008. vēstule Bauskas rajona padomei Nr.1-18.2/2631, Autotransporta direkcijas 04.02.2009. vēstule Bauskas rajona padomei Nr.1-18.2/245, Autotransporta direkcijas 29.04.2009. vēstule Bauskas rajona padomei Nr.1-15.2/1110, Autotransporta direkcijas 04.02.2009. vēstule Bauskas rajona padomei Nr.1-15.2/1397.

³⁰ Bauskas rajona padomes 25.06.2008. sēdes lēmums, protokols Nr.6.

³¹ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.673 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanas kārtība maršrutu tīklā” 26.punkts.

- 48.2. pārvadātāju ierosinājumiem par maršrutu (reisu) slēgšanu, aizvietojot tos ar jauniem reisiem citos maršrutos, nav pievienota informācija par pasažieru plūsmu un finansiālajiem rādītājiem par pēdējiem diviem gadiem.

Secinājumi

49. Neizstrādājot sabiedriskā transporta intensitātes un pasažieru plūsmas kritērijus, neveicot regulāru pasažieru plūsmas analīzi, nereaģējot uz vairākkārtējiem Autotransporta direkcijas aicinājumiem un savlaicīgi nepieņemot pamatotus lēmumus par maršrutu ar mazu pasažieru plūsmu slēgšanu, Bauskas rajona padome revidējamajā laika posmā nenodrošināja optimāla, izmaksu efektīva maršrutu tīkla veidošanu, pieļaujot vismaz 81 001 km nelietderīga nobraukuma nesavlaicīgi slēgtajos maršrutos.
50. Organizējot maršrutu (reisu) slēgšanu, Bauskas rajona padome nav ievērojusi normatīvā akta³² prasību par divu pēdējo gadu finansiālo rādītāju analīzi.

Ieteikumi

51. Bauskas rajona padomei:
- 51.1. noteikt pastāvīgu pasažieru plūsmas un finansiālo rādītāju analīzi ar mērķi optimizēt un veidot izmaksu efektīvu maršrutu tīklu;
- 51.2. izvērtēt normatīvā akta³³ prasības aktualitāti par divu pēdējo gadu finansiālo rādītāju analīzi maršrutu (reisu) slēgšanas gadījumā un nodrošināt tās ievērošanu vai nepieciešamības gadījumā sagatavot pamatotu priekšlikumu Satiksmes ministrijai normatīvā akta grozījumu veikšanai.

3. Līgumu slēgšana ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem

Konstatējumi

52. Normatīvais akts³⁴ nosaka, ka:
- 52.1. pasūtītājs sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījumu organizē saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu vai likumu, kas reglamentē koncesiju piešķiršanu;
- 52.2. līdz 31.12.2007. pašvaldību un pārvadātāju noslēgtie līgumi par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu ir spēkā ne ilgāk kā līdz 31.12.2011.
53. Bauskas rajona padome organizēja sabiedriskā transporta pakalpojumus 2008.gadā, noslēdzot uz vienu gadu līgumus³⁵ ar pārvadātājiem komersantu E un komersantu F, kuri vēsturiski veica pasažieru pārvadājumus noteiktos maršrutos.
54. Līgumu nosacījumi³⁶ paredz:
- 54.1. sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus ar autobusiem līgumā noteiktajos maršrutos, tajā skaitā:
- 54.1.1. komersantam E – 38 maršrutos;
- 54.1.2. komersantam F – četros maršrutos;

³² MK 02.10.2007. noteikumu Nr.673 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanas kārtība maršrutu tīklā” 62.punkts.

³³ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.673 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanas kārtība maršrutu tīklā” 62.punkts.

³⁴ Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 8.panta otrā daļa, Pārejas noteikumu 9.punkts.

³⁵ Bauskas rajona padomes 21.12.2007. Līgumi Nr.2008/AIVA un Nr.2008/AIPS “Par sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījumu Bauskas rajonā”.

³⁶ Bauskas rajona padomes 15.12.2008. Līguma Nr.2009/AIVA un Līguma Nr.2009/AIPS „Par sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījumu Bauskas rajonā” 3.1.1.; 3.1.17., 3.1.26., 3.1.28 apakšpunkti.

- 54.2. iesniegt pasūtītājam prognozēto izmaksu un tarifu (braukšanas maksas) aprēķinu attiecīgajam pārskata periodam (ceturksnim vismaz divus mēnešus pirms nākamā pārskata perioda);
 - 54.3. nodrošināt sabiedriskā transporta pakalpojumu atsevišķu saimnieciskās darbības uzskaiti, gadījumos, ja pārvadātājs veic arī citu saimniecisko darbību;
 - 54.4. nodrošināt kopējo ieņēmumu un kopējo izmaksu aprēķinu par katru maršrutu atsevišķi.
55. Līgumos nav noteikti pārvadātāja izmaksu līmeņa ierobežojumi un prasība ievērot prognozēto izmaksu līmeni.
56. Normatīvais akts³⁷ nosaka, ka, pamatojoties uz koncesijas piešķiršanas nosacījumiem, attiecīgā pašvaldība izstrādā nolikumu un organizē izsoli vai konkursu. Bauskas rajona padome 2008. gadā organizēja atklātu koncesijas piešķiršanas konkursu „Par tiesībām sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus ar autobusiem Bauskas rajona sabiedriskā transporta reģionālajā *vietējās nozīmes* maršrutu tīklā”, sadalot reģionālo *vietējās nozīmes* maršrutu tīkla maršrutus divās lotēs:
- 56.1. pirmajā lotē iekļāva 38 maršrutus (atbilstoši komersanta E 2008.gadā veiktajiem pārvadājumiem);
 - 56.2. otrajā lotē iekļāva četrus maršrutus (atbilstoši komersanta F 2008.gadā veiktajiem pārvadājumiem).
57. Koncesiju konkursā piedalījās divi pretendenti:
- 57.1. komersants E iesniedza piedāvājumu uz abām lotēm;
 - 57.2. komersants F iesniedza piedāvājumu uz otro loti.
58. Bauskas rajona padome pieņēma lēmumu³⁸ par koncesijas līguma noslēgšanu par tiesībām sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus:
- 58.1. Bauskas rajona sabiedriskā transporta reģionālā *vietējās nozīmes* maršrutu tīkla pirmās lotes maršrutos ar komersantu E;
 - 58.2. Bauskas rajona sabiedriskā transporta reģionālā *vietējās nozīmes* maršrutu tīkla otrās lotes maršrutos ar komersantu F.
59. Normatīvais akts³⁹ nosaka, ka tiesības sniegt sabiedriskā transporta pakalpojumus maršrutu tīklā, maršrutā vai reisā piešķir un sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījuma līgumu slēdz uz astoņiem gadiem, bet, ja sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā pārvadātājs iesaista pilnīgi jaunus transportlīdzekļus, - uz laiku līdz 12 gadiem.
60. Bauskas rajona padome noslēdza līgumus⁴⁰ ar komersantu E un komersantu F par sabiedriskā autotransporta pakalpojumu sniegšanu Bauskas rajona maršrutu tīkla reģionālajos *vietējās nozīmes* pamata maršrutos uz 12 gadiem (no 01.01.2009. līdz 31.12.2020.). Līgumu pielikumos norādīts autotransports, ar kuru pārvadātāji sniegs pakalpojumus, tajā skaitā:

³⁷ Koncesiju likuma 6.panta otrā daļa (spēkā līdz 30.09.2009.).

³⁸ 16.10.2008. Bauskas rajona padomes protokols Nr.9 „Par koncesijas līgumu noslēgšanu ar komersantu E un komersantu F.

³⁹ Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 8.panta septītās daļas 2.punkts.

⁴⁰ Bauskas rajona padomes 15.12.2008. Līgums Nr.2009/AIVA ”Par sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījumu Bauskas rajonā” un Līgums Nr.2009/AIPS ”Par sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījumu Bauskas rajonā”.

- 60.1. komersants E sabiedriskā autotransporta pakalpojumu sniegšanai izmanto 27 autobusus, no tiem:
- 60.1.1. diviem autobusiem izlaides gads ir 2008.;
 - 60.1.2. diviem autobusiem izlaides gads ir 2007.;
 - 60.1.3. 23 autobusiem izlaides gadi ir no 1976.gada līdz 1999.gadam;
- 60.2. komersants F sabiedriskā autotransporta pakalpojumu sniegšanai izmanto sešus autobusus, kuru izlaides gadi ir no 1979.gada līdz 1994.gadam.

Secinājumi

61. Noslēdzot sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas koncesijas līgumus uz termiņu 12 gadiem ar pārvadātājiem komersantu E un komersantu F, kuri saskaņā ar konkursa piedāvājumu un noslēgtajiem līgumiem pasažieru pārvadājumiem izmanto autobusus, kas ir no septiņiem līdz 33 gadus veci, Bauskas rajona padome nav ievērojusi normatīvā akta⁴¹ prasību par pilnīgi jaunu transportlīdzekļu iesaistīšanu pakalpojuma sniegšanā, ja līgumu slēdz uz 12 gadiem.
62. Neiekļaujot sabiedriskā transporta pakalpojumu līgumos prasības sabiedrisko pārvadājumu izmaksu līmenim un pārvadātāja pienākumu ievērot prognozēto izmaksu līmeni, Bauskas rajona padome nenodrošina izmaksu efektīvu sabiedriskā autotransporta pakalpojumu organizēšanu.

Ieteikums

63. Bauskas rajona padomei izvērtēt iespēju vienoties ar komersantu E un komersantu F par līgumu grozījumiem, iekļaujot prasību noteikta pārvadātāju izmaksu līmeņa ievērošanai.

4. Valsts budžeta līdzekļu plānošana kompensāciju izmaksām pārvadātājiem

Konstatējumi

64. Normatīvais akts⁴², kuru piemēro sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai pēc 01.01.2008., nosaka, ka ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu reģionālajos *vietējās nozīmes* maršrutu tīkla maršrutos saistītos zaudējumus pārvadātājam kompensē pilnā apmērā no valsts budžetā šim mērķim paredzētajiem līdzekļiem. Līdz 31.12.2007. spēkā esošais normatīvais akts⁴³ noteica, ka zaudējumus pārvadātājam kompensē pilnīgi vai daļēji apmērā.
65. Normatīvais akts⁴⁴ nosaka:
- 65.1. lai nodrošinātu no valsts budžeta paredzētajiem līdzekļiem kompensāciju izmaksu pārvadātājiem, pašvaldības katru gadu iesniedz Autotransporta direkcijā kompensāciju apmēra aprēķinu nākamajiem trijiem gadiem un to izmaksāšanas kārtību.

Bauskas rajona pašvaldība kompensāciju apmēra aprēķinu ir iesniegusi vienam gadam⁴⁵. No 21.11.2009. veikti grozījumi normatīvajā aktā⁴⁶, kas nosaka

⁴¹ Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 8.panta septītās daļas 2.punkts.

⁴² Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkts.

⁴³ MK 26.02.2002, noteikumu Nr.84 „Pasažieru regulāro autopārvadājumu iekšzemes maršrutu atklāšanas, grozīšanas, slēgšanas un atļauju izsniegšanas kārtība” 53.²apakšpunkts.

⁴⁴ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība” 11.1.apakšpunkts, 13.punkts.

⁴⁵ Autotransporta direkcija ar 28.11.2008.vēstuli Nr.1-18.2/2459 „Par finansējumu sabiedriskā transporta pakalpojumiem 2009.gadā” rajona pašvaldībai lūdza iesniegt informāciju par prognozēto zaudējumu kompensēšanai no valsts budžeta nepieciešamo finansējumu tikai vienam gadam.

Autotransporta direkcijā iesniedzamās informācijas apjomu kalendārajam gadam.

65.2. Autotransporta direkcijai iesniedzamajam kompensāciju aprēķinam pašvaldība pievieno šādus dokumentus:

65.2.1. pārvadātāju iesniegtos pārskatus par iepriekšējā pārskata periodā (kalendāra gadā) radītajiem zaudējumiem;

65.2.2. pašvaldības lēmumu par pieprasījuma izskatīšanu;

65.2.3. prognozēto zaudējumu un izdevumu kompensēšanai nepieciešamo finansējuma apjomu nākamajam periodam (trim gadiem);

65.2.4. izmantoto algoritma aprakstu un tā pamatojumu.

Bauskas rajona pašvaldība Autotransporta direkcijai iesniegtajam kompensāciju apmēra aprēķinam minētos dokumentus nav pievienojusi.

66. Bauskas rajona padome Autotransporta direkcijā ir iesniegusi informāciju⁴⁷ par nepieciešamo zaudējumu kompensācijas apmēru, paskaidrojot, ka aprēķini veikti, ņemot vērā pārvadātāju komersanta E un komersanta F prognozētos ieņēmumus un izdevumus, kā arī noteikto peļņas daļu no ieņēmumiem.

67. Autotransporta direkcija ir pieņēmusi un akceptējusi Bauskas rajona padomes iesniegto kompensācijas apmēra aprēķinu vienam gadam, nepieprasot pārējos normatīvajā aktā noteiktos dokumentus, tajā skaitā pārvadātāju pārskatus par iepriekšējā pārskata periodā (kalendāra gadā) radītajiem zaudējumiem.

Secinājums

68. Neievērojot normatīvā akta⁴⁸ prasību par sabiedriskā autotransporta pakalpojumu zaudējumu kompensāciju aprēķinam pievienojamo informāciju, Bauskas rajona padome nav nodrošinājusi Autotransporta direkcijai iespēju pilnvērtīgi izvērtēt pieprasītā finansējuma apmēra pamatojumu.

Ieteikums

69. Bauskas rajona padomei izstrādāt sabiedriskā autotransporta pakalpojumu zaudējumu kompensāciju pieprasīšanas kārtību atbilstoši normatīvā akta⁴⁹ prasībām.

5. Sabiedriskā autotransporta pakalpojumu izmaksas

Konstatējumi

70. Aprēķinot sabiedriskā transporta pakalpojumu zaudējumu kompensācijai 2008.gadam nepieciešamā finansējuma apjomu, Satiksmes ministrija ņēma vērā⁵⁰:

70.1. vispārējo izmaksu pieaugumu vismaz par 5,2% apmērā;

⁴⁶ MK 26.10.2009. noteikumu Nr.1226 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība” 11.1 un 11.2. apakšpunkti.

⁴⁷ Bauskas rajona padomes 02.01.2008. vēstule Autotransporta direkcijai Nr.3-2-1/08/2 “Par sabiedriskā transporta pakalpojumiem”, Bauskas rajona padomes 09.09.2008. vēstule Autotransporta direkcijai Nr.3-2-1/08/516 “Par pārvadātāju zaudējumu prognozi 2008.gadam”.

⁴⁸ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība” 13.punkts.

⁴⁹ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība” 11.1.apakšpunkts, 13.punkts.

⁵⁰ Satiksmes ministrijas 08.06.2009. vēstule Valsts kontrolei Nr.15.03-14/125.

70.2. nosacījumus attiecībā uz energoresursu sadārdzinājumu un darbaspēka vienības izmaksu pieaugumu.

2.tabula

Sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksas Bauskas rajonā

Rādītājs	2007.gads faktiski	2008.gads				2009.gads	
		Plānots	Faktiski	Izmaiņas pret 2007.gadu		Plānots	I pusgads faktiski
				Absolūtajos skaitļos	%		
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]
Komersants E							
Nobraukums (km)	1 187 478	1 210 649	1 196 005	8527	0,72	1 175 017	575 967
Ieņēmumi (Ls)	214 364	330 964	375 600	161 236	75,22	437 530	192 565
Izdevumi (Ls)	528 101	855 244	967 185	439 084	83,14	1 103 640	568 422
Zaudējumi (Ls)	313 737	524 280	591 586	277 849	88,56	666 110	375 857
Izmaksas uz 1 km (Ls)	0,4447	0,7064	0,8087	0,3640	81,81	1,0449	0,9869
Komersants F							
Nobraukums (km)	145 788	126 199	155 696	9908	6,80	166 841	
Ieņēmumi (Ls)	23 308	22 837	31 819	8511	36,52	48 000	16 574
Izdevumi (Ls)	79 140	146 978	104 845	25 705	32,48	168 724	61 790
Zaudējumi (Ls)	55 832	124 141	73 026	17 195	30,80	120 724	45 216
Izmaksas uz 1 km (Ls)	0,5428	1,1646	0,6734	0,1306	24,06	1,0113	0,7963

71. Pasažieru pārvadātāju, kuri sniedz sabiedriskā transporta pakalpojumus Bauskas rajona reģionālajā *vietējās nozīmes* maršrutu tīklā, pārskati par pakalpojumu izmaksām un zaudējumiem, kā arī par to izmaiņu dinamiku ir atšķirīgi:

71.1. komersantam E:

71.1.1. 2008.gadā izmaksas uz nobraukuma 1 km plānoja par 58,8% jeb par Ls 380 327 lielākas nekā 2007.gada faktiskās izmaksas;

71.1.2. faktiskās izmaksas uz nobraukuma 1 km 2008.gadā:

71.1.2.1. salīdzinot ar 2008.gadā plānoto, ir pieaugušas par 14,5% jeb par Ls 122 327;

71.1.2.2. salīdzinot ar 2007.gadu, ir pieaugušas par 81,8% jeb par Ls 435 321, kas ir par 76,7% jeb 15,7 reizes vairāk nekā plānoja Satiksmes ministrija;

71.1.3. faktiskās izmaksas uz nobraukuma 1 km 2009.gada I pusgadā:

71.1.3.1. salīdzinot ar 2009.gadā plānoto, ir samazinājušās par 5,5% jeb par Ls 33 406;

71.1.3.2. salīdzinot ar 2008.gada faktiskajām izmaksām, ir pieaugušas par 22,0% jeb par Ls 102 637;

71.1.3.3. salīdzinot ar 2007.gada faktiskajām izmaksām, ir pieaugušas par 121,9% jeb par Ls 312 289;

71.2. komersantam F:

- 71.2.1. 2008.gadā izmaksas uz nobraukuma 1 km plānoja par 114,5% jeb par Ls 68 500 lielākas nekā 2007.gada faktiskās izmaksas;
- 71.2.2. faktiskās izmaksas uz nobraukuma 1 km 2008.gadā:
- 71.2.2.1.salīdzinot ar 2008.gadā plānoto, ir samazinājušās par 42,2% jeb par Ls 76 478;
- 71.2.2.2.salīdzinot ar 2007.gadu, ir pieaugušas par 24,1% jeb par Ls 20 333, kas ir par 18,9% jeb 4,6 reizes vairāk nekā plānoja Satiksmes ministrija;
- 71.2.3. faktiskās izmaksas uz nobraukuma 1 km 2009.gada I pusgadā:
- 71.2.3.1.salīdzinot ar 2009.gadā plānoto, ir samazinājušās par 21,3% jeb par Ls 16 686;
- 71.2.3.2.salīdzinot ar 2008.gada faktiskajām izmaksām, ir pieaugušas par 18,2% jeb par Ls 9535;
- 71.2.3.3.salīdzinot ar 2007.gada faktiskajām, ir pieaugušas par 46,7% jeb par Ls 19 669;
- 71.3. komersanta E izmaksas uz nobraukuma 1 km ir pieaugušas 3,4 reizes vairāk nekā komersanta F izmaksas.
72. 2009.gada I pusgadā, salīdzinot ar 2008.gada izmaksu un ieņēmumu līmeni:
- 72.1. vidējā 1 km pašizmaksa Bauskas rajona reģionālajā maršrutu tīklā ir pieaugusi par 0,1712, kas rada izmaksu pieaugumu par Ls 111 890;
- 72.2. vidējie ieņēmumi uz 1 km palielinājušies par 0,0186, kas rada ieņēmumu pieaugumu par Ls 12 156;
- 72.3. kopējie zaudējumi, kurus kompensē no valsts budžeta, palielinājušies par Ls 99 734.
73. Pieņemot, ja Bauskas rajona reģionālajā *vietējās nozīmes* maršrutu tīklā pasažieru pārvadājumu izmaksas:
- 73.1. 2008.gadā palielinātos ar tādu dinamiku, kā plānoja Satiksmes ministrija (pieaugums par 5,2%), tad kopējais sabiedriskā transporta pakalpojumu zaudējumu apmērs un attiecīgi no valsts budžeta nepieciešamās dotācijas apmērs 2008.gadā, salīdzinot ar uzrādītajiem datiem, samazinātos par Ls 423 603, tajā skaitā:
- 73.1.1. komersanta E pakalpojumu izmaksas samazinātos par Ls 407 665⁵¹, kas samazinātu zaudējumus no Ls 591 586 līdz Ls 183 921 jeb 3,2 reizes un attiecīgi samazinātu nepieciešamās valsts budžeta dotācijas apmēru;
- 73.1.2. komersanta F pakalpojumu izmaksas samazinātos par Ls 15 938⁵², kas samazinātu zaudējumus no Ls 73 026 līdz Ls 57 087 jeb par 28% un attiecīgi samazinātu no valsts budžeta nepieciešamās dotācijas apmēru;

⁵¹ $0,4447 \times 1,052 \times 1\,196\,005 = 559\,520$ (komersanta E izmaksas uz nobraukuma 1 km 2007.gadā x Satiksmes ministrijas plānotais izmaksu pieaugums x 2008.gada faktiskais nobraukums = komersanta E potenciālās sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksas reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā).
 $967\,185 - 559\,520 = 407\,665$ (komersanta E faktiskās sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksas reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā - komersanta E potenciālās sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksas reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā = komersanta E potenciālā izmaksu ekonomija).

- 73.2. 2009.gada I pusgadā, ņemot vērā pašreizējo ekonomisko situāciju valstī, neturpinātu pieaugt, bet 2008.gadā būtu ievērots Satiksmes ministrijas plānotais izmaksu pieaugums, tad kopējais sabiedriskā transporta pakalpojumu zaudējumu apmērs un attiecīgi no valsts budžeta nepieciešamās dotācijas apmērs 2009.gada I pusgadā, salīdzinot ar uzrādītajiem datiem, samazinātos par Ls 316 450, tajā skaitā:
- 73.2.1. komersanta E pakalpojumu izmaksas samazinātos par Ls 298 971⁵³, kas samazinātu zaudējumus no Ls 375 857 līdz Ls 76 886 jeb 4,9 reizes un attiecīgi samazinātu nepieciešamās valsts budžeta dotācijas apmēru;
 - 73.2.2. komersanta F pakalpojumu izmaksas samazinātos par Ls 17 479⁵⁴, kas samazinātu zaudējumus no Ls 45 216 līdz Ls 27 737 jeb par 63% un attiecīgi samazinātu no valsts budžeta nepieciešamās dotācijas apmēru.
74. Normatīvais akts⁵⁵ nosaka, ka rajona pašvaldības kompetencē ir racionāli apsaimniekot no valsts budžeta sabiedriskajam transportam iedalītos finanšu līdzekļus. Bauskas rajona padome, apkopojot pārvadātāju iesniegtos aprēķinus par prognozētajām izmaksām un ieņēmumiem reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā, kā arī saņemot un apstiprinot pārvadātāju iesniegtos pārskatus par sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksām un zaudējumiem, nav veikusi aprēķinu un datu analīzi, salīdzinot tos ar 2007.gada faktiskajiem datiem un pārliecinoties par to pamatotību un atbilstību efektīvai sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanai.
75. Bauskas rajona padome revidējamajā laika posmā ir apstiprinājusi maršrutus un reisu ar nelielu pasažieru plūsmu (vidēji no 0,98 līdz septiņiem pasažieriem reisā), kuros līdz to slēgšanai veikts nobraukums 81 001 km, tajā skaitā:
- 75.1. 2008.gadā 63 254 km, radot izmaksas aptuveni Ls 50 167 apmērā;
 - 75.2. 2009.gada I pusgadā 17 747 km, radot izmaksas aptuveni Ls 17 113 apmērā.
76. Normatīvais akts⁵⁶, kuru piemēro sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai pēc 01.01.2008., nosaka, ja pārvadātājs ne tikai sniedz pakalpojumus, uz kuriem attiecas sabiedrisko pakalpojumu līgums, bet veic arī citu veidu saimniecisko darbību,

⁵² $0,5428 \times 1,052 \times 155\,696 = 88\,906$ (komersanta F izmaksas uz nobraukuma 1 km 2007.gadā x Satiksmes ministrijas plānotais izmaksu pieaugums x 2008.gada faktiskais nobraukums = komersanta F potenciālās sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksas reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā).

$104\,845 - 88\,906 = 15\,938$ (komersanta F faktiskās sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksas reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā – komersanta F potenciālās sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksas reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā = komersanta F potenciālā izmaksu ekonomija).

⁵³ $0,4447 \times 1,052 \times 575\,967 = 269\,451$ (komersanta E izmaksas uz nobraukuma 1 km 2007.gadā x Satiksmes ministrijas plānotais izmaksu pieaugums x 2009.gada I pusgada faktiskais nobraukums = komersanta E potenciālās sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksas reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā).

$568\,422 - 269\,451 = 298\,971$ (komersanta E faktiskās sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksas reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā - komersanta E potenciālās sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksas reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā = komersanta E potenciālā izmaksu ekonomija).

⁵⁴ $0,5428 \times 1,052 \times 77\,599 = 44\,311$ (komersanta F izmaksas uz nobraukuma 1 km 2007.gadā x Satiksmes ministrijas plānotais izmaksu pieaugums x 2009.gada I pusgada faktiskais nobraukums = komersanta F potenciālās sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksas reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā).

$61\,790 - 44\,311 = 17\,479$ (komersanta F faktiskās sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksas reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā – komersanta F potenciālās sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksas reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā = komersanta F potenciālā izmaksu ekonomija).

⁵⁵ Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 5.panta trešās daļas 6.punkts.

⁵⁶ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība” 18., 19.punkts.

pārvadātājam jānodrošina saimnieciskās darbības atsevišķā uzskaitē. Pārvadātāji atsevišķo uzskaiti veic pa pārvadājumu veidiem (reģionālie *starpilsētu nozīmes* maršruti, reģionālie *vietējās nozīmes* maršruti vai *pilsētas nozīmes* maršruti) un pa maršrutiem attiecīgajā pārvadājumu veidā, uzskaitot nobraukto kilometru skaitu. Pārvadātāji komersants E un komersants F ir nodrošinājuši atsevišķu saimnieciskās darbības uzskaiti pa pārvadājumu veidiem.

77. Normatīvais akts⁵⁷ nosaka, ka pārvadātājam jānodrošina kopējo ieņēmumu un kopējo izmaksu aprēķins par pārvadājumu veidu un par katru maršrutu atsevišķi. Pārvadātāji komersants E un komersants F nav nodrošinājuši ieņēmumu un kopējo izmaksu aprēķinu par katru maršrutu atsevišķi.
78. Normatīvais akts⁵⁸ nosaka, lai noteiktu pārvadātāja zaudējumu apmēru, un pasūtītājs aprēķinātu izmaksājamās kompensācijas apmēru, pārvadātājs iesniedz pasūtītājam:
 - 78.1. pārskatu par ceturksnī gūto peļņu vai zaudējumiem;
 - 78.2. pārskatu par kalendārā gadā gūto peļņu vai zaudējumiem, kā arī paskaidrojumus par pārskata posteņiem saskaņā ar gada pārskatu iesniegšanas termiņiem, kas noteikti reglamentējošos normatīvajos aktos par uzņēmumu gada pārskatu sastādīšanu.
79. Pārvadātāji komersants E un komersants F revidējamajā laika posmā ir iesnieguši Bauskas rajona padomē pārskatus par ceturksnī gūto peļņu vai zaudējumiem un pārskatus par 2008.gadā gūto peļņu vai zaudējumiem. Pārvadātāju gada pārskatiem ir pievienoti paskaidrojumi par darba rezultātiem.
80. Normatīvais akts⁵⁹ nosaka, ka 30 dienu laikā pēc pārskata saņemšanas pasūtītājs izvērtē to un precizē zaudējumu kompensācijas apmēru. Bauskas rajona padome ir noslēgusi uzņēmuma līgumu⁶⁰ ar SIA „Revidentu serviss” (vienotais reģistrācijas Nr. 48503004390) par pārvadātāju ceturksņu pārskatu pārbaudi. SIA „Revidentu serviss” ir pārbaudījis, vai pasažieru pārvadātāji ceturksņu pārskatos izmaksas ir attiecinājuši uz pareizajiem izmaksu posteņiem saskaņā ar normatīvā akta⁶¹ prasībām un iesniedzis ziņojumus Bauskas rajona padomei, informējot par atklātajiem trūkumiem, pārvadātāju paveikto to novēršanā un sniedzot apstiprinājumu par pārvadātāju zaudējumu apmēru.
81. Revīzijā izlases veidā tika pārbaudīti pārvadātāju komersanta E un komersanta F 2008. gada IV ceturksņa un 2009. gada I ceturksņa pārskati par darbības rezultātiem.
82. Kopējās izmaksas uz 1 km pārvadātājiem komersantam E un komersantam F 2008.gada IV ceturksnī bija aptuveni līdzīgas, savukārt 2009. gada I ceturksnī:
 - 82.1. komersanta E kopējās izmaksas uz 1 km palielinājās no 0,855 Ls/km līdz 0,991 Ls/km jeb par 16%. Izmaksu palielinājumu rada *Administrācijas izmaksu* palielinājums vairāk kā divas reizes jeb par 0,053 Ls/km un *Pārējo izmaksu* palielinājums aptuveni trīs reizes jeb par 0,194 Ls/km.

⁵⁷ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība” 20.punkts.

⁵⁸ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība” 30.punkts.

⁵⁹ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība” 56.punkts.

⁶⁰ Bauskas rajona padomes 03.06.2008. “Uzņēmuma līgums par pārvadātāju ceturksņu pārskatu pārbaudi” Nr.34.

⁶¹ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība” 26., 27.punkts.

Revīzijā noskaidrots, ka galvenais izmaksu palielinājuma iemesls ir komersanta E zaudējums konkursā lotē „Centrs 1” par reģionālajiem *starpilsētu pārvadājumiem*, kā rezultātā samazinājās uzņēmējdarbības sniegto pakalpojumu apjoms, tika veikta uzņēmējdarbības reorganizācija un attiecīgi palielinājās netiešo izmaksu īpatsvars. Revīzijā tika veikta aplēse⁶² par komersanta E pakalpojumu izmaksām ar nosacījumiem, ja reģionālo starpilsētu pārvadājumu pakalpojumu apjoms 2009.gadā nebūtu samazināts, un komersanta E pakalpojumu pašizmaksa samazinātos proporcionāli komersanta F pašizmaksas samazinājumam. Aplēse liecina, ka komersanta E pakalpojumu izmaksas 2009. gada I ceturksnī samazinātā pakalpojumu apjoma dēļ ir palielinājušās aptuveni par Ls 56 000, kas 2009.gadā veidos papildu izmaksas aptuveni Ls 200 000 apmērā;

82.2. komersanta F kopējās izmaksas uz 1 km samazinājās par 6,9%.

3. tabula

Pārvadātāju komersanta E un komersanta F 2008.gada IV ceturkšņa un 2009. gada I ceturkšņa darbības rādītāji (Ls)

Nr .p. k.	Rādītāji	Komersants E		Izmaksas uz 1 km		Komersants F		Izmaksas uz 1 km	
		2008.g. IV cet.	2009.g. I cet.	2008.g. IV cet.	2009.g. I cet.	2008.g. IV cet.	2009.g. I cet.	2008.g. IV cet.	2009.g. I cet.
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]	[9]	[10]
	Nobraukums	293 545	287 493			39 074	39 135		
1.	Ieņēmumi kopā	103 815	99 750			8884	8 148		
	Izdevumi kopā, tajā skaitā:	251 026	285 044	0,855	0,991	34 157	31 886	0,874	0,814
2.	Materiālu izmaksas	60 156	50 760	0,205	0,177	18 446	9 794	0,472	0,250
3.	Personāla izmaksas	136 484	110 352	0,465	0,384	3 350	10 237	0,086	0,262
4.	Administrācijas izmaksas kopā	12 186	27 583	0,042	0,095	1 898	1 773	0,049	0,045
5.	Pārējās izmaksas	26 814	82 083	0,091	0,285	9 960	9 375	0,255	0,240
6.	Līdzekļu vērtību norakstīšana	13 171	11 425	0,045	0,040	250	447	0,006	0,011
7.	Procentu maksājumi un līzings izmaksas	2 215	2 841	0,007	0,010	253	260	0,006	0,006
8.	Pārskata perioda peļņa vai zaudējumi	-147211	- 185294			- 25273	- 23 738		

⁶² $(0,814 : 0,874) \times 0,855 = 0,796$ (komersanta F 2009.gada 1.ceturkšņa pašizmaksa : komersanta F 2008.gada 4.ceturkšņa pašizmaksa x komersanta E 2008.gada 4.ceturkšņa pašizmaksa = aplēstā komersanta E 2009.gada 1.ceturkšņa pašizmaksa.

$(0,991 - 0,796) \times 287 493 = \text{Ls } 56 060$ ((komersanta E 2009.gada 1.ceturkšņa faktiskā pašizmaksa - komersanta E 2009.gada 1.ceturkšņa aplēstā pašizmaksa) x komersanta E 2009.gada 1.ceturkšņa faktiskais nobraukums = aplēstās komersanta E papildu izmaksas 2009.gada 1.ceturksnī.

83. Normatīvais akts⁶³ nosaka, ka sabiedriskā autotransporta pakalpojumu tiešās izmaksas autobusiem attiecinā pret nobrauktajiem kilometriem, bet netiešās izmaksas sadala starp saimnieciskās darbības veidiem, attiecinot pret tajos gūtajiem ieņēmumiem, un netiešo izmaksu daļu, kas noteikta sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā, attiecinā pret veiktajiem kilometriem. Revidenti neguva dokumentāru apliecinājumu, ka komersants E netiešās izmaksas sadala starp saimnieciskās darbības veidiem (sabiedriskā autotransporta pakalpojumi, skolēnu pārvadājumi, tūrisma pakalpojumi, remontdarbību pakalpojumi), attiecinot pret tajos gūtajiem ieņēmumiem.
84. Normatīvais akts⁶⁴ nosaka, ka pārvadātājs grāmatvedību reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktajos grāmatvedības organizācijas dokumentos rakstiski norāda pārvadātāja aprēķinātās degvielas patēriņa normas. Revīzijā konstatēts, ka:
- 84.1. pārvadātājs komersants E ir apstiprinājis⁶⁵ autotransporta degvielas normas katram transportlīdzeklim. Minētajā dokumentā norādīts, ka tas stājas spēkā ar 01.01.2008. un ziemas periodā tiek pielietotas ziemas degvielas normas, bet nav norādīta procentuālā attiecība starp ziemas un vasaras degvielas normām. Apstiprinātās degvielas patēriņa normas atkarībā no autobusa ietilpības ir līdz 32 l uz 100 km autobusam ar 51 sēdvietu;
- 84.2. pārvadātājs komersants F iekšējā normatīvajā aktā⁶⁶ ir noteicis degvielas patēriņa normas noteikšanas kārtību un noteicis degvielas patēriņa normu katram autobusam. Apstiprinātās degvielas patēriņa normas atkarībā no autobusa ietilpības un vecuma ir līdz 38 l uz 100 km autobusam ar 48 sēdvietām.
85. Veicot sabiedriskā autotransporta pakalpojumu izmaksu analīzi, konstatēts, ka:
- 85.1. degvielas izmaksas:
- 85.1.1. komersantam E 2008.gada IV ceturksnī bija vidēji 0,135 Ls/km, 2009.gada I ceturksnī – 0,127 Ls/km. Autotransporta ceļazīmēs:
- 85.1.1.1. nav norādīts nobraukums, bet ir norādīts līnijas numurs, kurā kursējis autobuss;
- 85.1.1.2. nav norādīts faktiskais degvielas patēriņš, bet ir norādīts saņemtais degvielas daudzums, degvielas patēriņa norma un degvielas atlikums atbilstoši patēriņa normai;
- 85.1.2. komersantam F 2008.gada IV ceturksnī bija vidēji 0,198 Ls/km, 2009.gada I ceturksnī – 0,213 Ls/km, kas ir aptuveni par 50% vairāk nekā komersanta E autotransporta degvielas patēriņš.
- 85.2. personāla izmaksas uz nobraukuma 1 km:
- 85.2.1. 2009.gada I ceturksnī, salīdzinot ar 2008.gada IV ceturksni, samazinātas par 17%. Komersanta E darba samaksa autobusu vadītājiem 2008.gada IV ceturksnī bija diapazonā no Ls 500 līdz Ls 900;
- 85.2.2. komersanta F 2008.gada IV ceturksnī bija 5,4 reizes zemākas nekā komersanta E. 2009.gada I ceturksnī, salīdzinot ar 2008.gada IV

⁶³ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība” 26.3.apakšpunkts.

⁶⁴ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība” 26.1.apakšpunkts.

⁶⁵ Komersanta E 01.01.2008. apstiprinātais „Nolikums par komersanta E autotransporta degvielas normām un tarifiem”.

⁶⁶ Komersanta F 10.01.2008. apstiprinātās komersanta F ieņēmumu un izdevumu uzskaites kārtība maršruta autobusiem sabiedriskajā autotransportā” 1.1.1.apakšpunkts.

ceturksni, pieaugušas trīs reizes, un bija par 46% zemākas nekā komersanta E;

- 85.3. administrācijas izmaksas komersantam E 2009.gada I ceturksnī, salīdzinot ar 2008.gada IV ceturksni, palielinājušās vairāk kā divas reizes. Izmaksu palielinājums saistīts ar pakalpojumu apjoma samazināšanos, zaudējot konkursā par tiesībām sniegt *starppilsētu* sabiedriskos pārvadājumus;
- 85.4. pārējās sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas izmaksas komersantam E 2009.gada I ceturksnī, salīdzinot ar 2008.gada IV ceturksni, pieaugušas aptuveni trīs reizes. Minēto izmaksu pieaugums saistīts ar komersanta E reorganizāciju, nodalot atsevišķi uzņēmējdarbības SIA „Virāžas” (vienotais reģistrācijas Nr.43603037871 - autoremonta pakalpojumu sniegšanai) un SIA „Bauskas AO” (vienotais reģistrācijas Nr.43603037886 - autoostas pakalpojumu sniegšanai). Rezultātā samazinājušās komersanta E materiālu un darba samaksas izmaksas, bet pieaugušas pārējās izmaksas par pirktajiem pakalpojumiem, tajā skaitā par autoostas pakalpojumiem Ls 37 718.
86. Pārvadātāji komersants E un komersants F ar SIA „Bauskas AO” ir noslēguši autoostas pakalpojumu sniegšanas līgumus⁶⁷, kas nosaka autoostas teritorijas un pakalpojumu izmantošanas un norēķinu nosacījumus. Līgumos:
- 86.1. noteikts, ka autoosta nodrošina dispečera pakalpojumus, biļešu pārdošanu, autobusu stāvēšanu starpreisu laikā autoostas teritorijā, un autobusu vadītāju atpūtu autoostā speciāli ierīkotās telpās;
- 86.2. noteikta maksa par autobusu iebraukšanu autoostā un biļešu tirdzniecību, bet nav noteikta maksa par autobusu stāvēšanu starpreisu laikā un telpu izmantošanu autobusu vadītāju atpūtai;

5. tabula

SIA „Bauskas AO” pakalpojumu tarifi

Nosaukums

Autobusa ietilpība	Maksa vietējiem reģionālajiem pārvadājumiem par iebraukšanu autoostā un biļešu tirdzniecību Ls		
	[1]	[2]	[3]
		2008.gads	2009.gads
Mikroautobusi līdz 19 sēdvietām	1,50	2,00	
Autobusi ar 20 līdz 32 sēdvietām	2,00	2,50	
Autobusi ar 33 līdz 50 sēdvietām	3,00	4,00	
Autobusi ar vairāk kā 50 sēdvietām	4,00	5,00	

- 86.3. noteikta maksa par informācijas izgatavošanu un izvietošanu par izmaiņām autobusu kustības sarakstos un tarifos, bet nav noteikts autoostas uzdevums sniegt šo pakalpojumu.

Komersanta E autoostas izmaksas 2009.gada pirmajā ceturksnī bija Ls 37 718 jeb 13,2% no kopējām izmaksām.

Secinājumi

87. Bauskas rajona padome nav ievērojusi normatīvā akta⁶⁸ prasību un nav nodrošinājusi sabiedriskajam transportam iedalīto valsts budžeta finanšu līdzekļu racionālu apsaimniekošanu, jo:

⁶⁷ Bauskas autoostas 28.11.2008. Līgums “Par Bauskas autoostas pakalpojumu sniegšanu komersantam E.

⁶⁸ Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 5.panta trešās daļas 6.punkts.

- 87.1. nepieprasot no pasažieru pārvadātājiem sabiedriskā transporta pakalpojumu plānoto izmaksu aprēķina pamatojumu un neveicot aprēķinu analīzi, salīdzinot pasažieru pārvadātāju aprēķinu būtiskās atšķirības un izvērtējot izmaksu pieauguma pamatojumu, kā arī neaicinot pasažieru pārvadātājus ierobežot sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksu pieaugumu, ir akceptējusi pasažieru pārvadātāju aprēķinus par plānoto izmaksu pieaugumu 2008.gadā par 64,6% salīdzinot ar 2007.gada faktiskajām izmaksām, tajā skaitā:
- 87.1.1. komersanta E plānoto izmaksu pieaugumu 2008.gadā par 58,8%, salīdzinot ar 2007.gada faktiskajām izmaksām;
 - 87.1.2. komersanta F plānoto izmaksu pieaugumu 2008.gadā par 114,5%, salīdzinot ar 2007.gada faktiskajām izmaksām
- un iesniegusi Autotransporta direkcijai valsts budžeta dotācijas pieprasījumu sabiedriskā transporta pakalpojumu zaudējumu segšanai;
- 87.2. uzdodot līgumpartnerim SIA „Revidentu serviss” sniegt atzinumu par pasažieru pārvadātāju pārskatu pareizību, bet neuzdodot izvērtēt 2008.gada faktisko izmaksu pieauguma iemeslus, salīdzinot ar 2007.gadu, nav nodrošinājusi vispusīgas informācijas iegūšanu sabiedriskā transporta pakalpojumu zaudējumu un nepieciešamā valsts budžeta finansējuma izvērtēšanai;
- 87.3. rezultātā Bauskas rajona padome ir pieļāvusi:
- 87.3.1. 2008.gadā aptuveni par Ls 400 000 lielāku sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksu un attiecīgi nepieciešamās valsts budžeta dotācijas pieaugumu nekā plānoja Satiksmes ministrija;
 - 87.3.2. 2009.gada I pusgadā aptuveni par Ls 300 000 lielāku sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksu un attiecīgi nepieciešamās valsts budžeta dotācijas pieaugumu, nekā tas būtu, ievērojot Satiksmes ministrijas plānoto izmaksu pieaugumu 2008.gadam, kā arī patreizējo ekonomisko situāciju, kas neatbalsta no valsts budžeta pilnīgi vai daļēji finansētu pakalpojumu sadārdzināšanos.
88. Bauskas rajona padome revidējamajā laika posmā nav ievērojusi normatīvā akta⁶⁹ prasību racionāli apsaimniekot no valsts budžeta sabiedriskajam transporta piešķirtos valsts budžeta līdzekļus un ir pieļāvusi nelietderīgas sabiedriskā autotransporta pakalpojumu izmaksas aptuveni Ls 67 000 apmērā, neanalizējot pasažieru plūsmu apstiprinātajā reģionālajā maršrutu tīklā un savlaicīgi neslēdzot reišus ar 0,98 līdz septiņiem pasažieriem reisā, tādējādi palielinot sabiedriskā autotransporta pakalpojumu zaudējumu apmēru, kas tiek segts no valsts budžeta līdzekļiem.
89. Bauskas rajona pasažieru pārvadātāju sabiedriskā transporta pakalpojumu plānoto izmaksu un faktisko izmaksu straujais pieaugums un būtiskās atšķirības, piemēram:
- 89.1. 2008.gadā komersants E plānoja izmaksu pieaugumu par 58,8%, salīdzinot ar 2007. gadu, savukārt komersants F plānoja izmaksu pieaugumu par 114,5%;
 - 89.2. 2008.gada faktiskās izmaksas komersantam E bija par 14,5% lielākas, salīdzinot ar 2008.gada plānotajām izmaksām, savukārt komersantam F bija par 42,2% mazākas;
 - 89.3. 2009.gada I pusgada faktiskās izmaksas komersantam E bija par 22% lielākas, salīdzinot ar 2008.gada faktiskajām izmaksām, savukārt komersantam F

⁶⁹ Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 5.panta trešās daļas 6.punkts.

faktiskās izmaksas bija par 18,2% lielākas, salīdzinot ar 2008.gada faktiskajām izmaksām, kas

norāda uz risku, ka pasažieru pārvadātāji, ņemot vērā, ka saskaņā ar normatīvo aktu⁷⁰ no 01.01.2008. ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu saistītos zaudējumus pilnā apmērā sedz no valsts budžeta, nav motivēti optimizēt sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksas.

90. Sabiedriskā autotransporta pakalpojumu apjoma samazināšanās komersantam E, zaudējot koncesijas konkursā par tiesībām sniegt pakalpojumus reģionālajā *starpilsētu maršrutu* tīklā lotē „Centrs 1”, ir ietekmējusi pakalpojumu izmaksu un attiecīgi zaudējumu palielināšanos reģionālajā *vietējās nozīmes* maršrutu tīklā, radot iespējamu izmaksu pieaugumu 2009.gadā aptuveni Ls 200 000 apmērā.
91. Nepieprasot sabiedriskā autotransporta pakalpojumu sniedzējiem veikt ieņēmumu un izmaksu uzskaiti atbilstoši normatīvā akta⁷¹ prasībām, Bauskas rajona padome nenodrošina precīzas informācijas iegūšanu datu analīzei un piešķirto valsts budžeta līdzekļu administrēšanai.
92. Sabiedriskā autotransporta pakalpojumu izmaksu struktūras atšķirības starp abiem pārvadātājiem komersantu E un komersantu F (tajā skaitā 2009.gada I ceturksnī: degvielas izmaksas attiecīgi 0,127 Ls/km un 0,213 Ls/km, personāla izmaksas 0,384 Ls/km un 0,262 Ls/km) norāda uz iespējam turpmākai izmaksu optimizācijai abiem pārvadātājiem, kas ļautu samazināt valsts budžeta dotācijas apmēru sabiedriskā autotransporta pakalpojumu zaudējumu kompensēšanai.
93. Bauskas rajona padomes īstenotā sabiedriskā autotransporta pakalpojumu sniedzēju darbības un finanšu pārskatu uzraudzība nenodrošina patiesas informācijas iegūšanu, jo komersants E autotransporta ceļazīmēs neuzrāda faktisko degvielas patēriņu, bet noraksta atbilstoši apstiprinātajām degvielas patēriņa normām.

Ieteikumi

94. Bauskas rajona padomei izstrādāt sabiedriskā autotransporta pakalpojumu sniedzēju uzraudzības veikšanas kārtību, lai nodrošinātu:
 - 94.1. precīzas informācijas iegūšanu no pārvadātājiem;
 - 94.2. iegūtās informācijas izvērtēšanu un pasākumu veikšanu sabiedriskā autotransporta pakalpojumu izmaksu optimizācijai,
 tādējādi nodrošinot racionālu sabiedriskā transporta pakalpojumu zaudējumu kompensācijai piešķirto valsts budžeta līdzekļu administrēšanu.

6. Bauskas rajona *vietējās nozīmes* maršrutu tīkla sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzēju tarifi

Konstatējumi

95. Normatīvais akts⁷² nosaka, ka sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējs ir administratīvi un ekonomiski neatkarīgs, nosakot pakalpojumu tarifu. Tarifu nosaka saskaņā ar Ministru kabineta apstiprināto tarifu aprēķināšanas metodiku sabiedriskā transporta pakalpojumiem.

⁷⁰ Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 10.panta pirmā daļa.

⁷¹ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība” 20.punkts, 26.3.apakšpunkts.

⁷² Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 16.pants.

96. Normatīvais akts⁷³ nosaka, ka sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifu (braukšanas maksu) nosaka pārvadātājs un iesniedz pasūtītājam kopā ar viena kilometra pašizmaksas aprēķinu atbilstoši normatīvajā aktā noteiktajam formātam vismaz divus mēnešus pirms nākamā pārskata gada sākuma. Bauskas rajona reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifus noteikuši pārvadātāji – komersants E un komersants F, iesniedzot Bauskas rajona padomei prognozēto izmaksu un tarifu aprēķinus 2008.gadam un 2009.gadam atbilstoši normatīvajā aktā noteiktajam formātam.
97. Normatīvais akts⁷⁴ nosaka, ka, lai dokumentam būtu juridisks spēks, jābūt rekvizītiem, tajā skaitā dokumenta datumam, numuram un parakstam. Komersanta E un komersanta F sagatavotajiem pašizmaksas aprēķiniem, izņemot vienu, nav norādīts to sagatavošanas un iesniegšanas Bauskas rajona padomē datums, līdz ar to revīzijā nebija iespējams izvērtēt, vai pārvadātāji ir ievērojuši normatīvajā aktā noteikto termiņu.
98. Normatīvais akts⁷⁵ nosaka, ka tarifa maksas aprēķinā katram maršrutam uzrāda izmaksas, nobraukumu (km), pārvadāto pasažieru skaitu, pasažieru kilometrus, viena kilometra izmaksas, viena pasažieru kilometra pašizmaksu un tarifu. Revīzijā pārbaudot pārvadātāju aprēķinus, konstatēts, ka:
- 98.1. komersants E 2008.gada prognozēto izmaksu un tarifu aprēķinā iekļāvis tarifa apmēru bez PVN, nesniedzot par to norādi, bet 2009.gada prognozēto izmaksu un tarifu aprēķinā iekļāvis tarifa apmēru ar PVN;
- 98.2. komersants F neprecīzi aprēķināti prognozētie pasažieru kilometri un viena pasažieru kilometra pašizmaksas 2008.gadam. Komersanta F vadība sniedza mutisku skaidrojumu, ka neprecizitāte aprēķinā radusies bāzes informācijas trūkuma dēļ un ar 2008.gadu informācija par veiktajiem pasažieru kilometriem tiek apkopota un uzkrāta;
99. Normatīvais akts⁷⁶ nosaka, ka tarifu (braukšanas maksu) reģionālajos vietējās nozīmes maršrutos nosaka saskaņā ar vienu no šādām metodēm:
- 99.1. maksa par pasažiera veikto attālumu - maksa par pasažiera veikto attālumu starp tarifa pieturām;
- 99.2. maksa par zonu (joslu) – maksa par maršruta posmu, kas var būt proporcionāls un neproporcionāls braukšanas attālumam.
100. Normatīvais akts⁷⁷ nosaka, ka nosakot tarifu (braukšanas maksu) reģionālajos vietējās nozīmes maršrutos, pārvadātājam ir tiesības:
- 100.1. kombinēt iepriekšējā punktā minētās tarifa noteikšanas metodes;
- 100.2. noteikt tarifu (braukšanas maksu) par nepilnu zonu (joslu) tādu pašu, kā par pilnu joslu.

⁷³ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifa noteikšanas kārtība” 34.punkts, 1.pielikums.

⁷⁴ MK 23.04.1996. noteikumu Nr. 154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi” 18., 19.punkts.

⁷⁵ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifa noteikšanas kārtība” 1.pielikums.

⁷⁶ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifa noteikšanas kārtība” 39.punkts.

⁷⁷ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifa noteikšanas kārtība” 40.1., 40.2.apakšpunkts.

101. Bauskas rajona reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīkla pārvadātāji komersants E un komersants F revidējamajā laika posmā ir noteikuši visiem maršrutiem vienotus tarifus (braukšanas maksu), gan izmantojot vienu no metodēm, gan kombinējot abas metodes:

101.1. laika posmā no 01.01.2008. līdz 01.07.2008. abi pārvadātāji komersants E un komersants F bija noteikuši vienādu tarifu - maksu par pasažiera veikto attālumu 0,028 Ls/km;

101.2. laika posmā no 01.07.2008. līdz 31.12.2008.:

101.2.1. komersants E noteica kombinēto tarifu - maksu par pasažiera veikto attālumu 0,04 Ls/km un minimālo brauciena maksu starp pieturām Ls 0,20;

101.2.2. komersants F noteica kombinēto tarifu - maksu par pasažiera veikto attālumu 0,028 Ls/km un minimālo brauciena maksu starp pieturām Ls 0,25;

101.3. laika posmam no 01.01.2009. līdz 01.02.2009.

101.3.1. komersants E tarifu nemainīja;

101.3.2. komersants F noteica kombinēto tarifu – maksu par pasažiera veikto attālumu 0,035 Ls/km un minimālo brauciena maksu starp pieturām Ls 0,30;

101.4. laika posmam no 01.02.2009.:

101.4.1. komersants E maksu par pasažiera veikto attālumu nemainīja, bet palielināja minimālo brauciena maksu starp pieturām - Ls 0,30;

101.4.2. komersants F tarifu nemainīja.

6. tabula

Bauskas rajona sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzēju izmaksu un tarifu aprēķini

Pārvadātājs	1 pasažiera km pašizmaksa vidēji visiem maršrutiem (Ls)	Tarifs (Ls)	% pret 1 pasažiera km pašizmaksu
[1]	[2]	[3]	[4]
No 01.01.2008. līdz 30.06.2008.			
Komersants E	0,068	0,028	41,0
Komersants F	0,108	0,028	26,0
No 01.07.2008. līdz 31.12.2008.			
Komersants E	0,068	0,040	59,0
Komersants F	0,108	0,028	26,0
No 01.01.2009. līdz			
Komersants E	0,096	0,040	42,0
Komersants F	0,063*	0,035	55,5

* SIA „AIVA auto” 2009.gada martā ir precizējusi prognozēto izmaksu aprēķinu

102. Tarifu (braukšanas maksas) palielināšanu komersants E un komersants F veikusi savu zaudējumu samazināšanai, tajā skaitā gan pēc Autotransporta direkcijas⁷⁸ un Bauskas rajona padomes ieteikuma sakarā ar valsts atbalsta pasažieru pārvadājumiem

⁷⁸ Autotransporta direkcijas 19.12.2008. vēstule Bauskas rajona padomei Nr.1-18.2/2631, Autotransporta direkcijas 04.02.2009. vēstule Bauskas rajona padomei Nr.1-18.2/245.

samazināšanos, gan sakarā ar to, ka no 01.01.2009. tika paaugstināts pievienotās vērtības nodoklis un degvielai paaugstināts akcīzes nodoklis.

103. Veicot tarifa izmaiņas kalendārā gada laikā, pārvadātāji komersants E un komersants F nav iesnieguši Bauskas rajona padomei prognozēto izmaksu un tarifu aprēķinu atbilstoši normatīvajā aktā⁷⁹ noteiktajam formātam, bet iesnieguši aprēķinus saīsinātā formātā.
104. Normatīvais akts⁸⁰ nosaka, ka pārvadātāja vidējais tarifs maršrutā nedrīkst pārsniegt pasažieru pārvadājumu pašizmaksu attiecīgajā maršrutā. Pārvadātāju komersanta E un komersanta F noteiktie tarifi revidējamajā laika posmā vidēji visiem maršrutiem sasniedz 41% - 49% no viena pasažieru kilometra pašizmaksas. Revīzijā tika sniegta mutiska informācija, ka pārvadātāji, nosakot tarifu, ņēmuši vērā iepriekšējo pieredzi, iedzīvotāju maksāspēju, statistiku – nobrauktos kilometrus, pārvadātos pasažierus.
105. Normatīvais akts⁸¹ nosaka, ka maksu par rokas bagāžas pārvadāšanu, kuru pārvadā bagāžas nodalījumā, un dzīvnieku pārvadāšanu nosaka pasūtītājs vai pārvadātājs, ja pasūtītājs nav noteicis tarifus. Bauskas rajona reģionālajā vietējās nozīmes maršrutu tīklā maksu par bagāžas pārvadāšanu noteikuši pārvadātāji komersants E un komersants F 40% no pilnas braukšanas maksas.

Secinājumi

106. Neievērojot normatīvajā aktā⁸² noteiktās prasības dokumentu noformēšanai un pieņemot no pārvadātājiem neatbilstoši noformētus dokumentus, kā arī neveicot atzīmes par dokumentu saņemšanas datumu, Bauskas rajona padome nenodrošina iespēju izsekot dokumentu aprites atbilstībai normatīvā akta⁸³ prasībām.
107. Komersanta F neprecīzi veiktais prognozēto izmaksu aprēķins 2008.gadam nav ietekmējis lēmuma pieņemšanu par tarifa apmēru.
108. Bauskas rajona reģionālajā *vietējās nozīmes* maršrutu tīkla pārvadātāji komersants E un komersants F tarifus (braukšanas maksu) revidējamajā laika posmā noteikuši atbilstoši normatīvā akta⁸⁴ prasībām.
109. Bauskas rajona pārvadātāju komersanta E un komersanta F noteiktie tarifi nodrošina ieņēmumus, kas sedz aptuveni tikai 42% no sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksām, bet 58% jākompensē no valsts budžeta dotācijām.

Ieteikums

110. Bauskas rajona padomei pilnveidot iekšējās kontroles sistēmu, lai ievērotu normatīvajā aktā⁸⁵ noteiktās lietvedības prasības, pieņemot dokumentus no pārvadātājiem, un nodrošinātu iespēju izsekot dokumentu plūsmai.

⁷⁹ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifa noteikšanas kārtība” 1.pielikums.

⁸⁰ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifa noteikšanas kārtība” 49.punkts.

⁸¹ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifa noteikšanas kārtība” 48.punkts.

⁸² MK 23.04.1996. noteikumu Nr. 154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi” 18., 19.punkts.

⁸³ MK 23.04.1996. noteikumu Nr. 154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi” 18., 19.punkts.

⁸⁴ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifa noteikšanas kārtība” 39., 40., 48.punkts.

⁸⁵ MK 23.04.1996. noteikumu Nr. 154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi” 18., 19.punkts.

7. Bauskas rajona padomes norēķini ar pārvadātājiem

Konstatējumi

111. Normatīvais akts⁸⁶ nosaka, ka pašvaldība iesniedz Autotransporta direkcijā sabiedrisko autopārvadājumu zaudējumu kompensāciju izmaksāšanas kārtību. Bauskas rajona padome zaudējumu kompensāciju izmaksāšanas kārtību ir iekļāvusi līgumos ar pasažieru pārvadātājiem.
112. Bauskas rajona padome kompensācijas pārvadātājiem izmaksāja:
- 112.1. 2008. gada 1. pusgadā – pamatojoties uz Bauskas rajona padomes lēmumu⁸⁷ par finansējumu sabiedriskā transporta pakalpojumiem;
- 112.2. sākot ar 2008. gada 2. pusgadu - pamatojoties uz Bauskas rajona padomes izpilddirektora rīkojumu⁸⁸.
113. Normatīvais akts⁸⁹ nosaka, ka grāmatvedības sniegtajai informācijai jābūt patiesai, salīdzināmai, savlaicīgai, nozīmīgai, saprotamai un pilnīgai. Grāmatvedībai ir jānodrošina ieņēmumu un izdevumu norobežošana pa periodiem. Bauskas rajona padome pārvadātāju iesniegtajos pārskatos uzrādītos sabiedriskā transporta pakalpojumu zaudējumus neiegrāmato kreditoru saistību sastāvā, bet, izvērtējot tos, veic maksājumus atbilstoši pieejamajam valsts budžeta finansējumam.
114. Normatīvais akts⁹⁰ nosaka, ka izmaksājamo kompensācijas apmēru nosaka, noteiktajam zaudējumu apjomam pieskaitot peļņas apjomu saskaņā ar šo noteikumu 51. punktu. Peļņas apjomu nosaka, ieņēmumus reizinot ar peļņas procentu, ko aprēķina, summējot 2,5% un Latvijas valsts ilgtermiņa obligāciju iepriekšējā gada peļņas likmes vidējo vērtību procentos. Bauskas rajona padome veic peļņas apjoma aprēķinu katram pārvadātājam pēc pārskata gada rezultātu saņemšanas.
115. Normatīvais akts⁹¹ nosaka, ka katru mēnesi līdz desmitajam datumam pārvadātājam izmaksā zaudējumu kompensāciju par iepriekšējo mēnesi, ja sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījuma līgumā nav noteikts citādi, savukārt zaudējumu kompensācijas apmēru precīzē katru ceturksni saskaņā ar noteikto kompensācijas aprēķināšanas metodi.
116. Bauskas rajona padome līgumos ar pārvadātājiem:
- 116.1. 2008. gadā⁹² noteica normatīvajā aktā⁹³ noteikto termiņu – katru mēnesi līdz attiecīgā mēneša 10. datumam izmaksāt pārvadātājam zaudējumu kompensāciju par iepriekšējo mēnesi;
- 116.2. 2009. gadā⁹⁴ noteica, ka pārvadātājam zaudējumu kompensāciju par kārtējo mēnesi izmaksā piecu dienu laikā no kompensācijai paredzēto līdzekļu saņemšanas no dienas.

⁸⁶ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība” 11.1.apakšpunkts.

⁸⁷ Bauskas rajona padomes 17.04.2008. Lēmums Protokols Nr.4.

⁸⁸ Bauskas rajona padomes izpilddirektora 07.07.2008. Rīkojums Nr.92; 11.08.2008. Rīkojums Nr.101.

⁸⁹ Likuma „Par grāmatvedību” 2.pants.

⁹⁰ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība” 52.punkts.

⁹¹ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība” 55., 58.punkts.

⁹² Bauskas rajona padomes 21.12.2007. līguma Nr. 2008/AIPS 5.4.apakšpunkts un līguma Nr. 2008/AIVA 5.4.apakšpunkts.

⁹³ MK 02.10.2007. noteikumu Nr.672 „Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā radušos zaudējumu un izdevumu kompensēšanas un sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifa noteikšanas kārtība” 55.punkts.

117.Revīzijā, izvērtējot Bauskas rajona padomes veiktos norēķinus ar pārvaldātājiem, konstatēts, ka:

117.1. 2008.gadā:

117.1.1. Bauskas rajona padome valsts budžeta līdzekļus kompensāciju izmaksai saņēma ik ceturksni, ceturkšņa pirmā mēneša sākumā, ceturkšņa gaitā līdzekļi bija Bauskas rajona padomes rīcībā un ik mēnesi pārvaldātājiem veica avansa maksājumus piešķirtā finansējuma ietvaros proporcionāli pārvaldātāju iepriekšējā ceturksnī uzrādītajiem zaudējumiem;

117.1.2. par 2008.gada 1.ceturkšņa gala rezultātiem saņēma finansējumu Ls 21 372 10.06.2008., savukārt norēķinājās ar pārvaldātājiem 07.07.2008. jeb pēc 26 dienām. Bauskas rajona padomes amatpersona sniedza skaidrojumu, ka minētā norēķinu aizkavēšana saistīta ar Bauskas rajona padomes budžeta grozījumu veikšanu;

117.1.3. gala norēķinus par 2008.gadu Ls 68 437 apmērā veica 2009.gada jūnijā vienu dienu pēc finansējuma saņemšanas no Autotransporta direkcijas;

117.2. 2009.gadā:

117.2.1. Bauskas rajona padome valsts budžeta līdzekļus kompensāciju izmaksai saņēma ik mēnesi un, veicot avansa maksājumus pārvaldātājiem, divos gadījumos pieļāva līgumā atrunātā termiņa pārsniegumu līdz astoņām dienām;

117.2.2. 2009.gada I pusgadā nebija saņēmusi no Autotransporta direkcijas finansējumu gala norēķiniem par 2009.gada I ceturksni un nebija veikusi gala norēķinus par 2009.gada I ceturksni (1.pielikums).

Secinājums

118.Galīgo norēķinu ar Bauskas rajona sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem par 2008.gadu veikšana sešus mēnešus pēc gada beigām Ls 68 437 apmērā un par 2009.gada I ceturksni un II ceturksni neveikšana līdz 01.10.2009. norāda uz sabiedriskā transporta pakalpojumu organizētāju Bauskas rajona padomes un Autotransporta direkcijas nespēju savlaicīgi segt uzņemtās saistības.

Revīzijas grupas vadītāja
Valsts revidente

D.Brokāne

Revīzijas grupa:
Valsts revidente

B.Caune

Valsts revidente

M.Doroško

⁹⁴ Bauskas rajona padomes 15.12.2008. Līguma Nr.2009/AIPS un Līguma Nr.2009/AIVA „Par sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījumu Bauskas rajonā” 5.4.punkts.

**Bauskas rajona padomes dotāciju pasažieru pārvadājumu zaudējumu kompensācijai
pārskaitījumi pakalpojumu sniedzējiem**

ATD dotācijas pārskaitījuma datums	Satiksmes ministrijas dotācijas pārskaitītā summa (Ls)	Bauskas rajona padomes pārskaitījuma datums	Piezīmes	Bauskas rajona padomes pārskaitījuma summa komersantam E (Ls)	Bauskas rajona padomes pārskaitījuma summa komersantam F (Ls)	Pārskatā uzrādītie zaudējumi komersantam E (Ls)	Pārskatā uzrādītie zaudējumi komersantam F (Ls)
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]
14.01.2008.	100 000		Par I ceturksni				
		21.01.2008.		20 000	6 200		
		22.01.2008.		7 133	6 200		
		12.02.2008.		20 000			
		12.02.2008.		7 133			
		12.03.2008.		20 000	6 200		
		13.03.2008.		7 134			
			Kopā I ceturksnī	81 400	18 600	132515	18930
04.04.2008.	107 742		Par II ceturksni				
		14.04.2008.		20 000	6 200		
		14.04.2008.		7 103			
		10.05.2008.		20 000	6 200		
		12.05.2008.		7 100			
10.06.2008.	21 372		Par I ceturkšņa rezultātiem				
		11.06.2008.		20 000	6 200		
		12.06.2008.		7 197			
	129114		Kopā II ceturksnī	81 400	18 600	163402	11706
08.07.2008.	52 305	07.07.2008.	Par jūliju	20 000	188		
		07.07.2008.		8 926			
		11.07.2008.		20 000	6 538		
		14.07.2008.		5 767			
		14.07.2008.		20 000			
07.08.2008.	66 530	13.08.2008.		66 530			
12.09.2008.	95 833	16.09.2008.	Ņemot vērā I pusgadu	75 465	5 700		
	214668		Kopā III ceturksnī	216688	12426	153598	17117
10.10.2008.	76 802	01.10.2008.	Par oktobri	14 668			
		14.10.2008.		70 802	6 000		
07.11.2008.	58 601	11.11.2008.	Par novembri	51 200	7 401		
11.12.2008.	50 195	12.12.2008.		45 815	4 380		
	185598		Kopā IV ceturksnī	182 485	17781	147211	25273
Kopā gadā:	629 380			561 973	67 407	596 726	73026
Parāds	- 40 372					-34 753	-5619
2009. gads							
31.01.2009.	37 056	14.01.2009.		33 427	3 626		
11.02.2009.	45 810	13.02.2009.		39 785	6 028		
06.03.2009.	45 810	19.03.2009.		39 782	6 028		
	128 676		Kopā I .cet.	112 994	15 682	185 294	23 737
03.04.2009.	63 539	06.04.2009.		54 790	8 749		
14.05.2009.	60 092	13.05.2009.		53 270	6 822		
10.06.2009.	71 643	12.06.2009.		64 461	7 182		
25.06.2009.	68 437	26.06.2009.	Dotācija par 2008. gadu	60 224	8 213		
			Kopā I I ceturksnī			190 563	21 479
	195 274(263711 kopā ar 2008.g.			172 521 (232 745)	22 753 (30 966)		
			Kopā I pusgadā			375 857	45 216

